O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
_____
I.M. Tuxtasinov
2023 yil “30” 08

Ro‘yxatga olindi: № BD-60111400-1.13
2023 yil “30” 08

O‘ZBEK ADABIYOTI
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100 000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110 000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti

Samarqand-2023

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS-Kreditlar
O‘A208	2024-2025	3-4	8
Fan/modul turi	**Ta’lim tili**	**Haftadagi dars soatlari**	
Majburiy	O‘zbek	4	

1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	O‘zbek adabiyoti	120	120	240

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – “O‘zbek adabiyoti” o‘zbek adabiyotiga tegishli bo‘lgan xalq vakillarining ijodi, ular yaratgan asarlar badiiyati, ularning kelib chiqishi tarixi, genezisi, bir birlaridan farqli tomonlari, hozirgi davr o‘zbek adabiyotining yutuq va muammolari, ijodkorlarning o‘ziga xos uslubi kabilar to‘g‘risida ma’lumot beradi:

Fanning vazifasi- o‘zbek adabiyoti asarlarni o‘rganish, tadrijiy taraqqiyotini tushuntirish;

- o‘zbek adabiyoti rivojining asosiy tamoyillarini o‘rgatish;
- noyob adabiy hodisalar, badiiy va ilmiy asarlarning jamiyat, millat va shaxs rivojidagi ahamiyatini tushuntirish;
- talabalarda badiiy asar mohiyatini chuqur yanglash, ularni tahlil va talqin qilish ko‘nikmasini shakllantirish;
- talabada estetik didni, badiiy so‘zni his etish ko‘nikmasini hosil qilish;
- adabiy-badiiy va ilmiy-estetik idrokni tahlil va tadqiq etish malakasini hosil etishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

3-semestr

1-Mavzu. XV asrdagi tarixiy sharoit, madaniy hayot va adabiy ilmiy muhit.

XV-XIX asrning I yarmidagi tarixiy sharoit. Manbalar va ularni o‘rganish tamoyillari. Madaniy hayot. Davr adabiy jarayoni

2-Mavzu. XV asrning I yarmida turkiy she`riyat ravnaqi: Mavlono Atoyi. Shoir adabiy merosi. Mavlono Atoyi lirikasining mavzulari va timsollar tizimi.

3-Mavzu. Mavlono Sakkokiy hayoti va ijodining o`rganilish tarixi.

Shoir adabiy merosi. Sakkokiy devonining janr xususiyatlari. Sakkokiy g’azallarining o`ziga xosligi. Sakkokiy lirikasining mavzulari va timsollar tizimi. Qasida janri tarixi va nazariyasi haqida tushuncha. Turkiy qasidachilik taraqqiyotida Sakkokiyning o‘rni. Sakkokiy qasidalarida Mirzo Ulug’bek madhi.

4-Mavzu. XV asrning II yarmida Xurosonda madaniy yuksalish, uning asosiy omillari. Mavlono Gadoyi she`riyati.

Mavlono Gadoiy hayoti va ijodining o`rganilish tarixi. Gadoiyning ijodiy merosi. Shoir devonining janr va badiiy xususiyatlari. Gadoiy she'riyatining mavzulari, mundarijasi va janr xususiyatlari. Mustazod janri haqida nazariy ma’lumot.

5-mavzu: Navoiyshunoslik, Alisher Navoiy—adabiyotimizning milliy iftixori.

Alisher Navoiy hayoti va ijodining o‘rganilishi tarixi, Ulug‘ shoirning bolalik va yoshlik yillari, Alisher Navoiy hayotining Samarqand davri, Alisher Navoiy davlat va jamoat arbobi, Shoir hayotining so‘nggi yillari

6-mavzu : Alisher Navoiy she’riyati.

Alisher Navoiy devonlari, ularning tartib berilishi tarixi, janriy tarkibi va mavzulari.Alisher Navoiy g'azaliyotining shakliy, g‘oyaviy xususiyatlari, yetakchi qahramonlari va badiiyati. Kichik she’riy asarlari: qit’a, ruboiy, tuyuq va lug‘z (chiston)lar. Alisher Navoiy-qasidanavis. «Devoni Foniy»ning tuzilishi, janriy tarkibi va g‘oyaviy-badiiy xususiyatlari.

7-mavzu bob. Sharq xalqlari adabiyotida xamsachilik an’anasi va Alisher Navoiy “Xamsa”si

Xamsachilik an’anasi va Alisher Navoiy «Xamsa»sining yaratilishi tarixi. «Hayrat ul-abror» — muqaddimaviy doston. Asaming tuzilishi, maqolat va hikoyatlar tahlili. «Farhod va Shirin» — ishqiy sarguzasht doston. Asarning tuzilishi, mavzu va g'oyalar olami, yetakchi qahramonlari.«Layli va Majnun» — ishqiy, fojiaviy doston. Asarning tuzilishi, yetakchi obrazlari va badiiyati. «Sab’ai sayyor» — Navoiy nazmining yetti sohir tuhfasi. “Saddi Iskandariy” — “Xamsa”ning xotimaviy dostoni. Asarning mavzu va g'oyalar olami, hikoyat va masallar tahlili.

8-mavzu “lison ut-tayr” falsafiy masal doston

“Lisonut tayr”(“Qush tili”) Alisher Navoiy hayotining so'nggi yillarida ijod etilgan falsafiy, ilohiy-irfoniy, axloqiy-ta’limiy doston bo‘lib, unda Haq, Borliq va Inson munosabatlariga doir ulug‘ mutafakkiming teran mushohadalari badiiy in’ikosini topgan.

9-mavzu. Alisher Navoiyning nasriy asarlari.

Ilmiy-filologik tadqiqotlar.Ustozlaiga bag‘ishlangan yodnomalar.Tarix, tasavvuf va din tarixiga oid asarlar.«Mahbub ul-qulub» («Ko‘ngillarning sevgani») pandnomasi.

10-mavzu: XV asrda Hirot adabiy muhiti. Mavlono Lutfiy va Husayniy ijodi

XV asrning I yarmida Hirot adabiy muhiti (“Majolis un-nafoyis” asosida). Mavlono Lutfiy hayoti va adabiy merosining o‘rganilishi. Ahmad Taroziy va Alisher Navoiy Lutfiy haqida. Lutfiy va Jomiy. Lutfiy lirikasi manbalari, o`rganilishi. Shoir she`riyatining janr xususiyatlari. Mavlono Lutfiy g’azallarining badiiy xususiyatlari. Lutfiy she’riyatida badiiy mahorat. Lutfiy ijodida to`rtliklar, ularning janr xususiyatlari. Turkiy she’riyatda tuyuq janrining takomili. Ruboiy va tuyuq janrlari haqida nazariy ma’lumotlar. Lutfiyga nisbat berilgan asarlar. Sulton Husayn Boyqaro – ilm va madaniyat homiysi sifatida (“Risola” asari asosida). Husayniy “Devon”ining o‘ziga xosligi. Shoir lirikasining g’oyaviy-badiiy xususiyatlari. Alisher Navoiy Husayn Boyqaro haqida. Navoiy Shoir Husayniy she’riyatining ilk mutadqiqi va munaqqidi sifatida. Husayniy va Navoiy – adabiy hamkorlik qirralari. Tazmin, tatabbu’ va tasmit haqida nazariy ma’lumotlar.

11-mavzu: Bobur hayoti va ijodi.

Bobur hayoti va ijodining o`rganilish tarixi. "Qobul" va "Hind" devonlari, "Xatti Boburiy", "Mubayyin", "Muxtasar", "Risolayi Volidiya", Bobur Mirzo

she'riyati. Bobur she`riyati. Bobur g'azaliyotining uslubi masalasi. Bobur ruboiylarining o`ziga xosligi.

12-mavzu: «Boburnoma»-qomusiy asar.

"Boburnoma" tarixiy-memuar janrining nodir namunasi. Asarning yaratilish tarixi va o`rganilishi. "Boburnoma"da tarixiy shaxslar, ijod va ijod ahliga munosabat. Hindistonda Bobur an`analari. Muhammad Bayramxon, Komron Mirzo va Gulbadanbegim ijodi haqida ma`lumot.

13-mavzu: O'zbekxonlar davrida adabiy hayot. Muhammad Shayboniyxon va Muhammad Solih adabiy merosi.

"Shayboniynoma" – tarixiy-badiiy manba, asar mundarijasi, badiiyati. Qul Ubaydiy hayoti va ijodi manbalari. Ubaydiy merosi, she`riy mahorati. Janrlar takomilidagi o`rni.

14-mavzu: Xoja va o'zbek nasriy hikoyachiligi taraqqiyoti.

"Miftoh ul-adl" va "Gulzor" asarlarining janriy tarkibi va mazmun-mundarijasi. "Maqsad ul-atvor" dostoni, an'ana va yangilik. Majlisiy va uning "Qissai Sayfulmuluk" asari, manbalari, mazmuni, xalq og'zaki ijodiga munosabat.

15-mavzu: Buxoro adabiy muhiti: Turdi Farog'iy, Mujrim-Obid, Shavqiy Kattaqo`rg`oniy, Xiromiy

XVII-XIX asrlarda Buxorodagi adabiy hayot, Turdi Farog'iy hayot faoliyati, shoir lirikasining janri, mavzu yo'nalishi, «Subhonqulixon va uning amir-amaldorlari haqida hajviya» muxammasining g'oyaviy-badiiy tahlili, Nodirmuhammad, Abdulazizxon, Subhonqulixon, Turdi, Farog'iy, 18 ta she'r: 12 g'azal, 5 muxammas, 1 fard, «Subhonqulixon...» muxammasi, 33 beshlik, 165 misra, 1681 yil tarix moddasi, ijtimoiy mavzu, A.Majidiy, H.Yoqubov, A.Hayitmetov, Mujrim-gunohkor, Obid-ibodat qiluvchi taxalluslari, Buxoro tahsili, Mirakxo'ja, Nazirxo'ja, «Arzi ahvol» masnaviysi, o'zbekcha va tojikcha devon, 1960, ijtimoiy mavzu, "Qilur», «Bevafo dunyo», «Topmadim», Navoiy g'azallariga tazmin, ishq, tasavvufiy jihatlar, «Ko'rsam», «Qurboning bo'lay».

4- semester

1-mavzu: Ubaydiyning o 'zbek mumtoz adabiyotida tutgan o 'rni.

Ubaydiy hayoti va ijodining o 'rganilish tarixi, Tarjimai holi, Adably merosi, Asarlariningjanriy tarkibi, Shoir she 'riyatining rnavzu qamrovi, g'oyaviy xususiyatlari.Ubaydiy asarlarida badiiy mahorat masalasi.

2-mavzu: Diniy – tasavvufiy adabiyot: So'fi Olloyor, Xo`janazar Huvaydo.

Diniy-didaktik adabiyot, yangicha talqin, So'fi Olloyor hayoti va ijodining o'rganilish tarixi, So'fi Olloyor hayoti va faoliyati, So'fi Olloyor masnaviylari, shoir lirikasi, I.Suvonqulov, Sh.Sirojiddinov, B.Valixo'jayev, I.Haqqul, N.Komilov Kattaqo'rg'on, Buxoro, G'uzor, Katta Vaxshivor, «Maslakul - mutaqqin», «Sabot ul ojizin», «Murod ul - orifin», «Najot ul - tolibon», janr va uslub xususiyatlari, ta'limiy yo'nalishi, badiiyati. 80 yaqin she'r, "Bayozi Alamkash", "Ko'zing ibrat bila och", 2002,

3-mavzu: Boborahim Mashrab.

Mashrabshunoslik tarixi, Mashrab hayoti va faoliyati, shoir she'riyatining janr rang-barangligi va mavzu ko'lami, "Mabdai nur", "Kimyo" asarlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari, mashrabshunoslik, N.Likoshin, G'.G'ulom, ikki Mashrab, M.Zokirov, J.Yusupov, Z.Bog'istoniy «Tazkirai qalandaron», Maleho Samarqandiy "Muzakkir ul-ashob", lirik meros: g'azal, mustazod, murabba'lari. Ilohiy va majoziy ishq talqini, poetik mahorati. «Mabdai nur», «Kimyo», «Qissai Mashrab», P.Setoriy, Huvaydo adabiy merosining o'rganilish tarixi, Huvaydo tarjimai holiga oid ma'lumotlar, shoir she'riyati, "Rohati dil" va "Ibrohim Adham" asarlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari.

4-mavzu: Qo'qon xonligi: Amiriy, Nodira,

Qo'qon adabiy muhiti, Amiriy hayot faoliyati, ijoning o'rganish tarixi, Shoir lirikasi, Mohlaroyim Nodira hayoti faoliyati, Nodira devonlarining janr ko'lami va mavzu rang-barangligi.

5-mavzu: Uvaysiy lirikasi

Uvaysiy qissa va dostonlari, "Qissayi shahzoda Hasan", "Qissayi shahzoda Husayn".

6-mavzu: Maxmur, Gulxaniy, Muhammad Alixon

Maxmur hayoti faoliyati va o'rganilish manbalari, Shoir adabiy merosi, hajviyalari tahlili, "Hapalak" g'azali tahlili, Gulxaniy hayoti va ijodi manbalari, o'rganilish tarixi, Gulxaniy she'riy merosi, 12 g'azal, 1 qasida, masal janri va «Zarbulmasal» asari, uning kompozitsion xususiyatlari, Uvaysiy hayot faoliyati va o'rganilishi, shoira lirikasining janr va mavzu rang-barangligi, Muhammad Alixon (Xon) ijodi. Davlat arbobi sifatidagi faoliyati. Tarjimai holi. Muhammad Alixon ijodida Navoiy va Fuzuliy an'analari. Fuzuliy g'azallariga tazmin va taxmislar. Devonining janriy tarkibi. She'riy mahorat qirralari. SHe'riyatining tasavvufiy asoslari.

7-mavzu: Xiva adabiy muhiti: Abulg'ozi Bahodirxon-yetuk tarixnavis.

Xiva xonligidagi ijtimoiy, madaniy, adabiy hayot, tarixnavislik va lug'atshunoslik: Abulg'ozi Bahodirxon.

8-mavzu: Mavlono Vafo, Pahlavonquli Ravnaq ijodi. Muxammadniyoz Nishotiy, Nurmuxammad Andalib lirikasi

Mavlono Vafo – Vafoiy ijodi, Pahlavonquli Ravnaq hayoti va adabiy merosi, Roqim adabiy merosi, Umar Boqiy va uning qissalari. Nurmuhammad Andalib hayoti va ijodi, Muhammadniyoz Nishotiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi, «Husn-u Dil» dostoni va uning g'oyaviy-badiiy xususiyatlari, Nishotiy munozaralari, "Qushlar munozarasi" asari, shoir lirikasi.

9-mavzu: Munis, Ogahiy adabiy merosi.

Munisshunoslik tarixi, manbalari, Shermuhammad Munis hayot faoliyati, adabiy merosi, «Munis ul ushshoq» devonining janriy tarkibi, mavzu ko'lami, «Savodi ta'lim» asari- ilmiy she'riyat namunasi, «Firdavs ul iqbol» asari haqida, Ogahiyshunoslik tarixi, manbalari, Muhammadrizo Ogahiy hayoti va adabiy merosi, «Taviz ul oshiqin» devonining janr tarkibi, mavzu ko'lami, Ogahiy – tarjimon, tarixiy asarlari.

10-mavzu: Komil Xorazmiy (1825-1899),

Ijodiy merosining o'rganilishi tarixi. Tarjimai holi. Komil yirik madaniy tadbirlar tashkilotchisi sifatida. Toshkent safari (1991). Komil ijodida yangicha ma`rifatparvarlik. Hayotining oxirgi yillari, fojiasi. Komil va Feruz munosabatlarining yangicha talqini. Ijodiy merosi, lirikasi, hajviyoti,

tadqiqotlari. Bastakor, musiqashunos va tarjimonlik faoliyati.

11-mavzu: Muhammad Rahimxon Feruz (1844-1910)

Feruz-musiqashunos, mohir sozanda va bastakor, san`atkor hamda talabchan muxlis. Feruz – maorif homiysi va taraqqiyparvar. Ilk matbaachilik va adabiy meros targ'ibidagi xizmatlari. Feruz va Rossiya istilochilik siyosati. Feruz va Xorazm adabiy muhiti.

12-mavzu: Muqimiy (1850-1903)

Hayoti va adabiy merosi o'rganilishi tarixi. Tarjimai holi. Toshkentdagi hayoti (1887, 1892, 1899 yillar). Hayotining so'nggi yillari. Ijodiy merosi: lirikasi, hajviyoti. Shoir satirasida siyosiy mavzu. Yumorlari. ("Ot", "Ko'sa" turkumlari). "Sayohatnoma"lari. Muqimiy ijodida maktub janri.

13-mavzu: Furqat (1859-1909)

Tarjimai holi. Farg'ona hamda Toshkent davri faoliyati. Furqatshunoslik tadriji. Yangicha ma`rifatparvarlik faoliyati. Rus mustamlaka siyosatiga munosabati. Furqat va jadidchilik. Tasavvuf ta`limotiga oid qarashlari. Chet ellardagi faoliyati. Ijodiy merosi.

14-mavzu: Almaiy, So'fizoda (1880-1937)

Ijodiy merosi. Lirikasi. Tarjimalari ("Kalila va Dimna"). Hikoyalaridan namunalar. Almaiyning o'zbek tarjima adabiyotida tutgan o'rni. Ijodining o'rganilishi tarixi. Tarjimai holi. Hajviyalari. So'fizoda va ozarboyjon mutafakkirlari. So'fizodaning "usuli savtiya" maktablari ochishi. Matbuotdagi ishtiroki. Ma`rifatparvarlik yo'nalishidagi she`rlari. Lirikasi.

15-mavzu: Sirojiddin Sidqiy (1884-1934)

Shoir ijodining o'rganilishi. Hayoti va ijodiy faoliyati. Shoirning ilk bosma kitoblari. Birinchi jahon urushi va shoirning unga munosabati. She`rlarida mardikorlik voqealari talqini. 1917 yil va Sidqiy. "Rabo(t)chilar namoyishi", "Rabo(t)chilar kelishi", "Toza hurriyat", "Rusiya inqilobi" asarlarining yozilishi. Shoirning 1917 yildan keyingi hayoti va ijodi.

III. Amaliy mashg'ulotlar uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

3-semestr

1. XV asrning I yarmida turkiy she`riyat.
2. Mavlono Atoyi lirikasining mavzulari va timsollar tizimi.
3. Sakkokiy qasidalarida Mirzo Ulug'bek madhi.
4. Gadoiy she'riyatining mavzulari, mundarijasi va janr xususiyatlari
5. Alisher Navoiy hayoti va ijodining o'rganilishi tarixi
6. Alisher Navoiy devonlari, ularning tartib berilishi tarixi, janriy tarkibi va mavzulari.
7. Xamsachilik an'anasi va Alisher Navoiy «Xamsa»sining yaratilishi tarixi.
8. Alisher Navoiy – adabiyotshunos.
9. Tilshunoslik asarlari.
10. Navoiy ijodida tarixiy nasr.
11. Lutfiy va Husayniy ijodiy faoliyati.
12. Bobur adabiy merosi.
13. O'zbekxonlar davrida adabiy hayot: Muhammad Shayboniy, Muhammad Solih
14. Xoja ijodi tahlili.
15. Buxoro adabiy muhiti: Turdi Farog'iy, Mujrim-Obid, Shavqiy Kattaqo`rg`oniy, Xiromiy.

4-semestr

1. Ubaydiy asarlarida badiiy mahorat masalasi
2. So'fi Olloyor masnaviylari, shoir lirikasi.
3. Boborahim Mashrab hayoti va ijodi
4. Uvaysiy, Xon adabiy merosi.
5. Maxmur, Muhammadsharif Gulxaniy hayoti va ijodi.
6. Xiva adabiy muhiti: Abulg'ozi Bahodirxon.
7. Muhammadrizo Ogahiy: shoir, tarjimon, tarixchi.
8. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyotida ijtimoiy-siyosiy, madaniy-adabiy hayot. Komil Xorazmiy hayoti va ijodi
9. Muhammad Rahimxon – Feruz hayoti va ijodi.
10. Ahmad Tabibiy hayoti va ijodi.
11. Muhammad Aminxo'ja hayoti va adabiy merosi
12. Zokirjon Furqat hayoti va adabiy merosi
13. Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayot. Ismoilbek Gasprinskiy hayoti va faoliyati
14. Ma'rifatparvar shoir – Is'hoqxon Ibrat.
15. Toshkent adabiy maktabi. Fazlulloh Almaiy va Karimbek Kamiylarning adabiy faoliyati haqida ma`lumot

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshirislar:

3-semestr

1. XIV-XV asrlarda badiiy tarjimalar: Qutbning "Xusrav va Shirin" dostoni
2. Sayfi Saroyining "Guliston bit-turkiy" asari
3. Haydar Xorazmiy va Durbeklarning hayoti va adabiy merosi.
4. Temuriylar davri o'zbek adabiyoti.
5. Sakkokiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi.
4. Munozara janri. Munozara janrining manbalari. Yusuf Amiriy va uning "O'q va yoy" asari.
5. Atoyi va Otoiyga sharh
6. "O'zbek poeziyasida aruz sistemasi", "Adabiyot nazariyasi" kitoblaridan jahon she'riyati vaznlariga doir boblarini konspektlashtirish.
7. "Funun ul-balog'a", "Mezon ul-avzon" va "Muxtasar" asarlarida aruz va aruziylar haqida.
8. A.Hojiahmedovning "Navoiy aruzi nafosati" kitobi so'ngidagi ilovalar asosida Navoiy she'riyatida eng ko'p uchraydigan yigirmata vaznni aniqlash.
9. Navoiyning "Ey husnungga zarroti jahon ichra tajalli..." misrasi bilan boshlanadigan mustazodini yoddan ifodali o'qish, tahlil.

10.Navoiy "Xamsa"sining har bir dostonidan beshtadan bayt yod olish.
11."Funun ul-balog'a" asarida qofiya va she'riy san'atlar haqida.
12. Tuyuq janrining vazn xususiyatlari.
13. Mustazod janrining vazn xususiyatlari.
14. Murakkab bahrlar taqte'si amaliyoti.
15. O'zbek mumtoz she'riyatida mujtass bahri.
16. Alisher Navoiy g'azaliyotida munsareh va muzore' bahrlari.
17. Alisher Navoiy "Xamsa"sida vazn variatsiyalari.
18. Mumtoz qofiya nazariyasiga oid manbalar tahlili.
19. Qofiya tarkibiga oid amaliy mashg'ulot.
20. Mumtoz she'riy san'atlar tahlili.
21. Lafziy san'atlar tahlili.
22. Ma'naviy san'atlar tahlili.
23. O'zbek mumtoz she'riyatida qasida janri mamduhlari va aruz

4-semestr

1. Zahiriddin Muhammad Bobur adabiy merosi
2. Muhammad Shayboniy ijodi
3. Ubaydiy ijodi
4. Хожа хикоятлари таҳлили
5. Majlishiy va uning adabiy merosi
6. Turdi Farog'iy adabiy merosi.
7. Andalibning dostonnavislik mahorati.
8. Xo`janazar G`oibnazar o`g`li Huvaydo hayoti, adabiy merosi.
9. Nishotiyning «Husn va Dil» dostoni syujeti va kompozitsiyasi. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asari matni va asarda majoz masalalari.
10. Qo'qon adabiy muhitida janrlar poetikasi: Amiriy, Nodira, Uvaysiy
11. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti. Maqsad va vazifalari.
12. Muhammad Rahimxon Feruzning «Elga shohu ishqqa qul» asarini o'rganish.
13. Komil Xorazmiy hayoti va ijodiga oid ilmiy asarlarni o'rganish shoir asarlari taxlili.
14. Is'hoqxon Ibrat va uning asarlari tahlili.
15. XX asr boshlari Turkiston ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayotiga oid ilmiy asarlar ustida ishlash.
16. Ismoilbek Gasprinskiyning Turkistonga oid asarlari. "Dorur-rohat musulmonlari", "Mukolamai salotin" asarlari tahlili.
17. Bayramxon, Komron Mirzo, Gulbadanbegim ijodi.
18. Muhammad Solih ijodi.
19. O'zbekxonlar davrida adabiy hayot: Muhammad Shayboniy,
20.Xoja ijodi.
1. Lutfiy va Husayniy ijodiy faoliyati.
2. XVI asr adabiy muhiti. Zahiriddin Muhammad Bobur adabiy merosi.

3. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Darslik va o'quv qo'llanmalarning boblari va mavzularini o'rganish. Bunday ish natijalari amaliy, kollokviumlarda hamda referatlar va individual berilgan topshiriqlar orqali ***tasavvurga ega bo'lishi kerak;*** **(bilim)**

Tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismlarini o'zlashtirish. Bunda o'qituvchi asosiy materialning bayon qilinishiga alohida ahamiyat berishi lozim bo'ladi. Bunday ish natijalari reyting nazoratining muvofiq bosqichlarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi***; **(ko'nikma)**

O'zbek adabiyoti fanining qoidalarini mustahkamlash bo'yicha manbalarni o'rganish, ularni tahlil qilish, usullarini qo'llash, turkologiyaga doir muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*** **(malaka)**

4. **VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**

- Ma'ruzalar;
- Interfaol keys-stadi;
- Amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- Guruhlarda ishlash;
- Taqdimotlarni qilish;
- Individual loyihalar;
- Jamoa bo'lib ishlash va himoya uchun loyihalar.

5. **VII. Kreditni olish uchun talablar:**

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazoratning barcha shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, fanni o'zlashtirish.

6. **Asosiy adabiyotlar:**

1. Vohidov R., Eshonqulov H. O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi (O'quv qo'llanma). –T.: Yangi asr, 2006.
2. Rahmonov N. O'zbek adabiyoti tarixi. – T.: Fan, 2017.
3. Қаюмов А. Қўқон адабий муҳити. ТАТ. 7- жилд. Мумтоз сўз, 2010.
4. Қосимов Б., Юсупов Ш., Долимов У., Ризаев Ш., Аҳмедов С. Миллий уйғониш даври ўзбек адабиёти. Тошкент, «Маънавият», 2004.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq, Toshkent, 2016. 56-b.
2. Abdurahmonov A. Turkiy adabiyotning qadimgi davri. - T.: 2005.
3. Шарқ мумтоз поэтикаси Ҳ.Болтабоев талқинида. – Т.: Ўзбекистон Миллий энциклопедияси давлат илмий нашриёти, 2008.
4. Tohirov S. O'zbek she'riyatida aruz (Uslubiy qo'llanma). – Samarqand: SamDU nashri, 2010.
5. Шарқ мумтоз поэтикаси Ҳ.Болтабоев талқинида. – Т.: Ўзбекистон Миллий энциклопедияси давлат илмий нашриёти, 2008.
6. Маҳмуд Кошғарий. Девону луғотит турк (С.Муталлибов таржимаси). I-III томлар. – Т.: 1960-63.
7. Абдуллаев В. Танланган асарлар. 2 жилдлик. 1-жилд. –Т.: Фан, 2002.
8. Иброҳимов И. XVI аср ўзбек адабиётининг асосий хусусиятлари. –

	T.: Фан, 1976. 9. O'zbek mumtoz adabiyoti namunalari / Majmua. (1-2 jild) Tuzuvchi: N.Rahmonov. **Axborot manbalari** 1. www.gov.uz- O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.lex.uz- O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.ziyonet.uz 4. www.google.ru 5. www.Yandex. 6. www.natlib.uz 7. www.bilim.uz
7.	Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2023-yil "30" 08 dagi "1"-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **I.Pardayeva** – SamDChTI, "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasi dotsenti (PhD). **M.Xalova** - SamDChTI, "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasi dotsenti (PhD).
9.	**Taqrizchilar:** **H.Aslanova** - Samarqand davlat chet tillar instituti "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasi dotsenti (PhD). **D.Jabborova**- Samarqand davlat universiteti "Istiqlol davri adabiyoti va adabiyot nazariyasi" kafedrasi dotsenti(PhD).